

KUVI 304 – Kvalitativ metode og forskningsetikk

Våren 2018

Revidert av emneansvarlig januar 2018

** Finnes på nettet.

Obligatorisk pensum til KUVI 304 er på 1200 - 1500 sider. I samråd med emneansvarlig skal studenten velge 1200 - 1500 sider litteratur. Minst 250 sider bør være fra bolken Generell innføring, og minst 250 sider fra bolken Forskningsetikk og lover.

Det anbefales at denne litteraturen (pkt. 1 og 2) legges opp:

1.

** Alver, Bente Gullveig og Ørjar Øyen 1997. Forskningsetikk i forskerhverdagen. Vurderinger og praksis. Oslo: Tano Aschehoug (finnes online på UB).

og

2.

Kvale, Steinar & Svend Brinkmann 2015. Det kvalitative forskningsintervju. Oslo: Gyldendal akademisk

eller

Kaijser, Lars m.fl. 2011. Etnologiskt fältarbete. Stockholm: Studentlitteratur.

eller

Gunnemark, Kjerstin (red.) 2011. Etnografiska hållplatser. Om metodprocesser och reflexivitet. Lund: Studentlitteratur.

(eller en annen metodebok)

Generell innføring

Alver, Bente Gullveig, Tove Ingebjørg Fjell, Ørjar Øyen (eds.) 2007. Research Ethics in Studies of Culture and Social Life. Helsinki: Academia Scientiarum Fennica.

Arvidsson, Alf 2001. Etnologi. Perspektiv och forskningsfält. Lund: Studentlitteratur

Ehn, Billy og Barbro Klein 1994. Från erfarenhet till text. Om kulturvetenskaplig reflexivitet. Stockholm: Carlsson Bokförlag (83 sider).

Fjell, Tove 1996. Jakten på troverdigheten. Om realistiske og dybderealistiske tilnæringsmåter innenfor kulturvitenskapene. NordNytt, s. 9-22.

Fossåskaret, Erik, Otto Laurits Fuglestad og Tor Halfdan Aase (red.) 1997. Metodisk Feltarbeid. Produksjon og tolkning av data. Oslo: Universitetsforlaget (307 sider).

Grønmo, Sigmund 1996. Forholdet mellom kvalitativ og kvantitativ tilnærming i samfunnsforskningen. Side 73-108 i Harriet Holter og Ragnvald Kalleberg (red.): Kvalitative metoder i samfunnsforskning. Oslo: Universitetsforlaget.

Grønmo, Sigmund 2004. Samfunnsvitenskapelige metoder. Bergen; Fagbokforlaget.

Gunnemark, Kjerstin (red.) 2011. Etnografiska hållplatser. Om metodprocesser och reflexivitet. Lund: Studentlitteratur.

Gustavsson, Anders (red.) 2005. Kulturvitenskap i felt. Metodiske og pedagogiske erfaringer. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Haavind, Hanne (red) 2000. Kjønn og fortolkende metode: metodiske muligheter i kvalitativ forskning. Oslo: Gyldendal Akademisk (330 sider).

Kaijser, Lars m.fl. (2011). Etnologiskt fältarbete. Stockholm: Studentlitteratur.

Leiulfsrud, Håkon og Bjørn Hvinden 1996. Analyse av kvalitative data: Fiksérbilde eller puslespill? Side 220-239 i Harriet Holter og Ragnvald Kalleberg (red.): Kvalitative metoder I samfunnsforskning. Oslo: Universitetsforlaget.

Forskningsetikk og lover

** NESHs forskningsetiske retningslinjer: www.etikkom.no

** Forskningsetiske retningslinjer – samfunnsvitenskap, humaniora, juss, teologi:

<https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>

** Etske retningslinjer for forskning på internett:

<https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>

** Personopplysningsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-04-14-31>

** Forskningsetikkloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-06-30-56>

** Lov om rett til fotografi: <https://lovdata.no/dokument/NLO/lov/1960-06-17-1>

Alver, Bente Gullveig og Ørjar Øyen 1997. *Forskningsetikk i forskerhverdagen. Vurderinger og praksis.* Oslo: Tano Aschehoug (finnes online på UB).

Alver, Bente Gullveig 2001. *Forskningsetiske perspektiver på forskning i studiet af barnekultur.* Side 13-29 i *Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur*, nr. 43.

Alver, Bente Gullveig, Tove Ingebjørg Fjell, Ørjar Øyen (eds.) 2007. *Research Ethics in Studies of Culture and Social Life.* Helsinki; Academia Scientarium Fennica.

Bing, Jon 1998. *Rettslige aspekter ved elektronisk formidling av materiale fra arkiv, museum, bibliotek, universitet og visse andre institusjoner.* Side 196-221 i Knut Aukrust og Bjarne Hodne (red.): *Fra skuff til skjerm. Om universitetenes databaser for språk og kultur.* Universitetsforlaget: Oslo.

Blehr Barbro (red) 2001. *I det godas tjänst.* Side 15-29 i Barbro Blehr (red): *Kritisk etnologi. Artiklar till Åke Daun.* Stockholm: Prisma.

Bäckman, Maria og Simon Ekström 2001. *Feminist och etnolog. Om forskning som svar och ansvar.* Side 163-191 i Barbro Blehr (red): *Kritisk etnologi. Artiklar till Åke Daun.* Stockholm: Prisma.

Bromseth, Janne C. H. 2003. *Ethical and methodological challenges in research on it-mediated communication.* Side 67-86 i May Thorseth (red.): *Applied Ethics in Internet Research. Programme for Applied Ethics. Publication Series No. 1.* Trondheim: NTNU University Press.

Englestad, Fredrik 2003. *Kunnskap, makt og normer i samfunnsfagene.* Side 215-240 i Knut W. Ruyter (red.): *Forskningsetikk. Beskyttelse av enkeltpersoner og samfunn.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Fossheim, Hallvard og Helene Ingierd (red.) 2013. *Forskning og penger.* Oslo: Forskningsetiske komiteer.

Fossheim, Hallvard og Helene Ingierd (red.) 2013. *Forskeres taushetsplikt og meldeplikt.* Oslo: Forskningsetiske komiteer.

Fossheim, Hallvard og Helene Ingierd (red.) 2013. *Forskning og barn.* Oslo: Forskningsetiske komiteer.

Fine, Gary Alan 1993. *Ten lies of ethnography, Moral dilemmas of field research.* Side 267-294 i *The journal of contemporary ethnography.* Vol. 22 No. 3. Sage Publications, Inc. Thousands Oaks.

Fjelland, Ragnar 2003. *Vitenskapelig usikkerhet som utfordring.* Side 255-271 i Knut W. Ruyter (red.): *Forskningsetikk. Beskyttelse av enkeltpersoner og samfunn.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Löfberg, Cecilia 2003. Ethical and Methodological Dilemmas in Research with/on Children and Youths on the Net. Side 141-154 i May Thorseth (red.): Applied Ethics in Internet Research. Programme for Applied Ethics. Publication Series No. 1. Trondheim: NTNU University Press.

Ridderstrøm, Helge 2003. Ethical challenges in research on youths' personal home pages. Side 155-170 i May Thorseth (red.): Applied Ethics in Internet Research. Programme for Applied Ethics. Publication Series No. 1. Trondheim: NTNU University Press.

Ruyter, Knut W. 2003. Eksempler på uetisk og omstridt forskning. Side 315-343 i Knut W. Ruyter (red.): Forskningsetikk. Beskyttelse av enkeltpersoner og samfunn. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Tvedt, Terje 1996. Oppfatninger av "Den Andre" i et historisk og komparativt perspektiv. Side 29-41 i Tor Halfdan Aase (red.): Metodologiske tilnæringer til studiet av fordommer og diskriminering. Oslo: Norges Forskningsråd.

Ytrehus, Line A. 2001. Beskrivelser av de andre. Etikk og politikk i forskning på etniske minoriteter. Side 218-243 i Line A. Ytrehus (red.): Forestillinger om "den andre", Images of Otherness. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Feltarbeid (Observerende deltakelse/deltakende observasjon)

Alver, Bente Gullveig 1998. Et apropos til en mesterfortæller. Tradisjon. Nr. 28, s. 7-10.

Emerson, Robert, Fretz, og Shaw 1995. Writing Ethnographic Fieldnotes. The University of Chicago Press (254 sider).

Fangen, Katrine 2002. Deltagende observasjon. Bergen: Fagbokforlaget.

Hasse, Cathrine 2002. Kultur i bevegelse: fra deltagerobservasjon til kulturanalyse - i det fysiske rum. Fredriksberg: Samfundslitteratur.

Hastrup, Kirsten og Kirsten Ramløv (red.) 1988. Feltarbejde. Oplevelse og metode I etnografien. Danmark: Akademisk Forlag.

Howell, Signe 2001. Feltarbeid i vår egen bakgård: Noen refleksjoner rundt nyere tendenser I norsk antropologi. Norsk antropologisk tidsskrift 1-2. (9 sider).

Longva, Anh Nga 2001. "Når hverdagsliv blir feltarbeid. Fra erfaring til antropologisk kunnskap." I Hviding, Edvard (red.) 2001: Norsk antropologisk tidsskrift 1-2. (9 sider).

Planke Terje 2001. Arbeidets gang. Side 33-49 i Tradisjonsanalyse: En studie av kunnskap og båter. Avhandling for dr.art.- graden ved Universitetet i Oslo. GCS Multicommunication A/S, Oslo.

Planke Terje 2001. En tradisjonsanalytisk metode. Side 49-65 i Tradisjonsanalyse: En studie av kunnskap og båter. Avhandling for dr.art.- graden ved Universitetet i Oslo. GCS Multicommunication A/S, Oslo.

Solberg, Anne 1996. Erfaringer fra feltarbeid. Side 130-144 i Harriet Holter og Ragnvald Kalleberg (red.): Kvalitative metoder i samfunnsforskning. Oslo: Universitetsforlaget.

Thorsen, Liv Emma 1993. Å skape sitt eget kildemateriale (s. 25-50) og Vedlegg: Spørreliste for livsløpsintervju (s. 303-313) Det fleksible kjønn. Mentalitetsendringer i tre generasjoner bondekvinne 1920-1985. Oslo: Universitetsforlaget.

Vasenkari, Maria 1999. A Dialogical Notion of Fieldwork. Side 51-72 i Arv. Nordic Yearbook of Folklore. Stockholm.

Øye, Christine og Anne Karen Bjelland 2012. "Deltagende observasjon i fare? En vurdering av noen forskningsetiske retningslinjer og godkjenningprosedyrer". Norsk antropologisk tidsskrift, nr. 2, s. 143-157.

Feltarbeid (Intervju)

Arvidsson, Alf 1998. Livet som berättelse. Studier i levnadshistoriska intervjuer. Lund: Studentlitteratur (121 sider).

Alver, Bente Gullveig 1996. Creating the Source through Folkloristic Fieldwork. A Personal Narrative. FF Communication Nr. 246. Helsinki: Academia Scientiarum Fennica (164 sider).

Bjørvik, Eira. 2007. "Jeg sitter i et hus hvor alle vegger vender mot syd". Telefonintervju som kvalitativ metode. I Tidsskrift for kulturforskning, s. 37-44.

Brandt, Berit 1996. Gruppeintervju: perspektiv, relasjon og kontekst. Side 145-165 i Harriet Holter og Ragnvald Kalleberg (red.): Kvalitative metoder i samfunnsforskning. Oslo: Universitetsforlaget.

Ehn, Billy 1992. Livet som intervjukonstruksjon. S. 199-219 i: Christoffer Tigerstedt, J.P. Roos och Anni Vilkkö (red.): Självbiografi, kultur, liv. Levnadshistoriska studier inom human- och samhällsvetenskap. Stockholm: Brutus Østlings Bokförlag (21sider).

Kvale, Steinar 1996. The 1,000-Page Question. Qualitative Inquiry, 2(3), 275-284.

Kvale, Steinar & Svend Brinkmann 2015. Det kvalitative forskningsintervju. Oslo: Gyldendal akademisk.

Skog, Susanne Nylund 2002. Insamling och bearbetning (s. 30-49) og Observasjon och Intuition (s. 122-143) i Ambivalenta upplevelser & mångtydiga berättelser. En etnografisk studie av barnafödande. Edsbruk: Akademitryck AB.

Forskjellige former for kilder – bruk og refleksjon

Becker, Karin 2000: Picturing a Field: Relationships Between Visual Culture and Photographic Practice in a Fieldwork Setting. Side 100-121 i Pertti J. Anttonen et al (ed.): Folklore, Heritage Politics and Ethnic Diversity. A Festschrift for Barbro Klein. Botkyrka, Multicultural Centre.

** boyd, danah m., og Nicole B. Ellison. 2007. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. Journal of Computer-Mediated Communication 13 (1):210-230.
[http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1083-6101](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1083-6101)

Cocq, Coppelie. 2013. Anthropological Places, Digital Spaces, and Imaginary Scapes: Packaging a Digital Samiland. Folklore 124 (1)

Eriksen, Anne 1992. "Fortellingen om mitt liv." Fra livsløp til selvbiografi". Side 5-12 i Lisbeth Mikaelsson og Idar Stegane (red.): Leve og skrive. Artikler om livshistorier. Senter for humanistisk kvinneforskning. Skriftserien nr. 4. Bergen.

Helle, Knut 1991. Fotografiet som historisk kilde. I Fotografi Medium – Middel – Mål.

Holstein, J. A. og J. F. Gubrium (red.) 2012. Varieties of Narrative Analysis. SAGE (300 sider).

Johnsen, Birgit Hertzberg 1998. Minneoppgaver: selvbiografisk fortellinger fra vår nære fortid. Side 157-165 i Knut Aukrust og Bjarne Hodne (red.): Fra skuff til skjerm. Om universitetenes databaser for språk og kultur. Universitetsforlaget: Oslo.

Kjeldstadli, Knut 1999 2.utg.: Fortida er ikke det den en gang var: en innføring i historiefaget. Oslo: Universitetsforlaget (328 sider).

Klein, Barbro 1990. Transkribering är en analytisk akt. RIG Kulturhistorisk tidsskrift, 71(2).

Knudsen, Knud 1996. Om å studere fremmedfrykt gjennom survey-øyet. Side 11-28 i Tor Halfdan Aase (red.): Metodologiske tilnærminger til studiet av fordommer og diskriminering. Oslo: Norges Forskningsråd.

** Kuntsman, Adi 2004. Cyberethnography as home-work. Anthropology matters Journal 2004, Vol. 6 (2) https://www.anthropologymatters.com/index.php/anth_matters/article/view/97

Kondrup, Johnny 1992. Självbiografen. En traditionalistisk genrebeskrivning. Side 41-62 i Christoffer Tigerstedt, J.P. Roos og Anni Vilkkö (red.): Självbiografi, kultur, liv. Stockholm: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.

Kjus, Audun 2013. "Hvorfor spørre? Norsk etnologisk gransking og spørrelistas framtid." Tidsskrift for kulturforskning, nr. 1, s. 41-56.

Lilja, Agneta 1996. Föreställning om den ideala uppteckningen. En studie av idé och praktikk vid traditionssamlade arkiv - et exempel från Uppsala 1914 - 1945. Uppsala: Dialekt- och folkminnesarkivet.

Mikaelsson, Lisbeth 1999. Selvbiografien som personlig myte. Side 75-98 i Bente Gullveig Alver, Ingvild Gilhus, Lisbeth Mikaelsson og Torunn Selberg: Myte, Magi og Mirakel. I møte med det moderne. Oslo: Pax Forlag AS.

** Nagel, Emily van der og Jordan Frith 2015, Anonymity, pseudonymity, and the agency of online identity: Examining the social practices of r/Gon, FirstMonday
<http://firstmonday.org/article/view/5615/4346>

Primiano, Leonard Norman 1995. Vernacular religion and the search for method in religious life. Side 37-56 i Western Folklore, Volume 54, nr 1. Californian Folklore society. Chicago: Californian State University.

Reiakvam, Oddlaug 1997. Eit bilde kan ikkje tale utan ord. Side 13-55 i Bilderøyndom, røyndomsbilde: fotografi i kulturanalytisk perspektiv. Oslo: Det Norske Samlaget.

Skjelbred, Anne Helene Bolstad 1994. Den som noget gjemmer, han noget har.

Tradisjonsarkivet: Hverdagskulturens arkiv. Side 217-225 i: Arild Strømsvåg og Torunn Selberg (red.): Hverdag. Festskrift til Brynjulf Alver. Sandvika: Vett og Viten.

Tobiassen, Anna Helene 1997. Private fotografier som kulturhistorisk kilde: et eksempel på forskningsprosjekt knyttet til fotografier. 13s i Fotografiske småskrifter. No. 1. Horten: Norsk museum for fotografi - Preus fotomuseum.

Wolf-Knuts, Ulrika 2001. Input & output. The process of fieldwork, archiving and research in folklore. Nordic network of folklore. Åbo (191 sider).

Hodne, Bjarne (red.) 1988. Norge 31. Muntlige kilder. Oslo: Universitetsforlaget, 115 sider. Disse tekstene:

- Klepp, Asbjørn: Initierte kilder og "muntlige kilder". En diskusjon omkring kildekategorier og begrepsbruk.
- Tobiassen, Anna Helene: Spørrelistesvar som del av kildetilfanget i etnologiske undersøkelser.
- Hodne, Bjarne: Personlige fortellinger. En tredje innfallsvinkel i studiet autobiografier.
- Eriksen, Anne: Muntlige kilder – Kilder til hva?
- Hodne, Ørnulf: Noen synspunkter på autobiografien som kildemateriale.
- Johnsen, Birgit Hertzborg: Autobiografier – Individorienterte kilder

Støttelitteratur

Dørum, Anne Mette 1998. Arkivkunnskap. Oslo: J.W. Cappelens Forlag AS.

Nielsen, Finn Sivert 1996. Nærmere kommer du ikke. Håndbok i antropologisk feltarbeid. Bergen: Fagbokforlaget (331 sider).

Widerberg, Karin 2001. Historien om et kvalitativt forskningsprosjekt - en alternative lærebok. Oslo: Universitetsforlaget.

Øyen, Simen Andersen og Birger Solheim 2013. Akademisk skriving: en skriveveiledning. Oslo: Cappelen Damm. 213 sider.